

שיחות הר"ן קמ"ט

בכל שאר שבעת ימי המשתה וגם כל סוף גמר המעשה של הבן מלך שקיבל המלוכה מאביו בחייו, שממנו התחיל הסיפור. ואמר לי אז שכן בכל יום ויום מז' ימי המשתה בא בכל יום אחד מהשבעה בעטלירס וברכבם ונתן להם מתנה לדרשה וכו' וגם סיפר עמי מסדר הסיפור של חזקנים בעלי הזכרון שלא שמעתי הענין כסדר בביאור יפה מפי חברי וביאר לי הוא זכרונו לברכה, בעצמו קצת כסדר וגם דיבר עמי מענין מה שהתפאר העיור שאינו זוכר כלום (בלשון אשכנז: איך גידענק גאר נישט) שפירושו איך גידענק גאר נישט שזוכר כשעדיין לא היה שום הויה וכו'. והתפלא על זה ואחר כך הייתי נכסף מאוד שיתחיל לספר מיום השני ולא עלתה בידי כי בתוך כך בא המשרת שלו ואמר: רבי, הגיע זמן פעודה וערך השלחן לפניו לאכול, והכרחתי לצאת מלפניו. אחר כך אחר שישן מעט אחר אכילתו אחר כך חזרתי ונכנסתי אצלו ועמדתי לפניו וספרתי לפניו כמה דברים מעניני העולם והרב מבארדיטשוב שהייתי אז סמוך בשם ודברתי עמו מענין שכולם מלאים דאגות וחסרונות הרבה, שכל העשירים הגדולים חסר להם הרבה מאוד לכל אחד ואחד וכו' ואחר כך עניתי ואמרתי לפניו פסוק זה (קהלת ג

המעשה של השבעה בעטלירס הנדפסת בסיפורי המעשיות סיפר כמה ימים ובכל פעם סיפר ענין השיך לזה שסיפרו ממנו שעל ידי זה התחיל לספר המעשה: בתחילה בליל שבת קדש התחיל על ידי הטאבוקי (טבק להרחח) שלקח מאיש מאנשיו ונזכר בהאגרת ששלחתי אני לחברי שהגיע לידו זכרונו לברכה, וכתבתי לו שיחיה בשמחה אז דבר מזה וענה ואמר: אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים והתחיל לספר המעשה וסיפר כל התחלת המעשה עד סוף המעשה של יום ראשון של הבעטליר שהיה עיור וכל זה היה בליל שבת קדש, ואני הייתי אז בביתי בנעמרוב. ואחר כך ביום שלישי בא חברי לביתו וסיפר לי מעשה זאת ועמדתי מרעיד ומשתומם, כי אם אמנם כבר שמעתי ממנו מעשיות נוראות הרבה, אבל מעשה כזאת עדיין לא שמעתי מפיו הקדוש מעולם. ואחר כך נסעתי לשם ובאתי לבית רבנו זכרונו לברכה, בעת שהיה סגור בחדרו כבר ובבקר שהוא יום רביעי נכנסתי אצלו ודברתי עמו הרבה וספרתי לו מעשיות מהעולם ששמעתי בסמוך, ואחר כך דיבר עמי מענין המעשה הנ"ל שסיפר בליל שבת קדש ואמר שהוא חפץ מאוד לידע (כלומר לספר) הסוף, דחיינו מה שנעשה

השביעי הוא בחי' משיח בן דוד, בחי' מלכות.

ואי' בלקוטי מוהר"ן (סי' י') בסוד מרדכי ואסתר, שמרדכי הוא בחי' ידים, משיח בן יוסף, ואסתר בחי' רגליו, ירך בסתר, בחי' משיח בן דוד. והנה רבינו אמר שזאת המעשה קשה מאד לספרה. כי ביום השישי הוא סוד הגאולה ע"י משיח בן יוסף, ושם מסופר על הבת מלך שירה בה המלך האכזר היצים עם י' מיני סמים וברחה לתוך מבצר של מים, ונפלה חלשות, והצדיק התפאר שיש לו כח וגבורה כזאת בידיו, שגם אחר שכבר ירו החץ. יכול לחזור ולמשכה אליו, ויודע להוציא י' מיני החיצים בי' מיני הסמים שירה בה המלך האכזר.

כי רבינו האריז"ל מביא שיש באדם י' מיני דפיקין, כנגד י' הספירות. כי דופק האדם לפעמים דופק במהירות לפעמים באיטיות, ומובא בתיקוני זהר שהוא כנגד הספירות. ובשער רוח"ק אי' שהצדיק יכול לראות על הדופק אל האדם באיזה ספירה הוא פוגם או מתקן. כפי דפיקת הדופק שלו.

וישנם הרבה צדיקים שיכולים להחזיר חץ אחד או שנים, כי יש כל מיני חטאים ועוונות, ויש הרבה צדיקים שהם בבחי' משיח בן יוסף להציל נשמות ישראל מעוונות. ורק הצדיק האחד שנראה שאין לו ידים, ובאמת יש לו ידים הטובים שבעולם, והוא יכול להציל מכל מיני החיצים שבעולם. שזה הצדיק מתפאר שיכול להציל את הבת מלכת. כי מי שיכול להציל רק מחטא אחד אינו הצדיק האמת, כי אינו יכול לרפאות הבת מלכת. רק זה

יא): "גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה אלקים מראש ועד סוף" (עין פירוש רש"י) ענה הוא זכרוננו לברכה: הלא זאת היא המעשה שלנו! ותיכף שאל: היכן אנו עומדים בהמעשה? ונבהלתי תיכף מרב הכיסופין שהיה לי לשמע זאת, והשבתי לו בבחלה שאנו עומדים ביום השני ענה ואמר: ביום השני חזרו ונתגעגעו וכו', וסיפר אז ביום רביעי כל המעשה של יום השני ואחר כך בליל שבת קדש המעשה של יום שלישי ורביעי ואחר כך ביום ראשון המעשה של יום המישי ואחר כך ביום שלישי שלאחריו המעשה של יום ששי ואחר שסיפר המעשה של יום ששי עמדנו לפניו, וסיפר לפניו איש אחד מאנשיו איזה מעשה ענה ואמר: הלא זה הוא מענין המעשה של יום השביעי! ואמר שנראה שהעולם מספרים ממעשה שלו, והיה רוצה מאד לספרה אך לא זכינו שנספרה אז ושוב לא סיפרה עוד:

ידוע שאמר החידושי הרי"ם על המעשה הזאת של ז' הבעטלערס, 'עד הנה הבנתי, כאן איני משיג כלל'. כי זה המעשה גבוה משאר המעשיות.

והנה ז' הבעטלר'ם הם כנגד הז' הרועים. ומהאחרון לא גמר לספר, כי האחרון הוא הצדיק שאין לו רגליים. מזה לא זכינו לשמוע המעשה שלו. ואמר שלא יספרה עוד עד שיבא משיח צדקנו בב"א. והנה הצדיק של יום השישי הוא הצדיק בלי ידים, וידוע שהצדיק השישי הוא בחי' יסוד, בחי' משיח בן יוסף, והצדיק של היום

התיקון הכללי שגילה רביה"ק. כי ספר התהלים יש בו ה' ספרים כנגד ה' חומשי תורה, התורה שנעשית תפילה, חיבור תורה ותפילה. ואלו ה' פרקים הם כלליות כל ספר תהלים.

כ"י כלל תיקון העוונות הוא ע"י אמירת תהלים, לכן אמרו הצדיקים הגדולים שיאמר האדם תהלים כדי לכפר העוונות. ורבינו מוהר"ן זכה להשיג שאלו ה' פרקים כלול בהם כל התהלים, ולכן מי שזוכה לומר אלו ה' הפרקים שגילה מוהר"ן, הוא זוכה לכלול תורה ותפילה, ונמשך עליו כפרת העוונות.

כ"י כל אחד צריך לכפרת העוונות. ולכן בודאי ענין גדול לומר תיקון הכללי, יש שזוכים לומר כל יום, אבל לכל הפחות פעם בשנה כדאי לומר זה התיקון [ואלו הם: מז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קן] שעיי"ז נתתקן היסוד, שכשנתתקן היסוד נתתקנים כל העוונות כולם.

ומרן האריז"ל אמר בחיים חיותו לאלו שהיו מקושרים אליו לייחד כמה מיני יחודים, וזה פעל למעשה. אבל אחר הסתלקותו לא פעלו אלו היחודים שאמר להם. כי כל הכח הוא לעשות היחוד עם התקשרות לאותו הצדיק שגילה זאת. ולכן אחר הסתלקות האריז"ל לא יכלו שאר התלמידים להמשיך כח היחוד ורק מהרה"ו שהמשיך להתקשרות גם אח"כ.

ובכלליות אחר הסתלקות הצדיק קשה להתקשרות עמו. אבל רביה"ק מוהר"ן גילה שאצלו אין הענין כן, כי כל אחד בעולם שיוזכה לומר אלו הפרקי תהלים בהתקשרות אליו, יזכה לתיקון

הצדיק המופלג שיכול להציל הבת מלכה מכל החיצים.

כ"י כלל ישראל נקראים בת מלך, וכשאנו פוגמים ח"ו בעוונות, אנו פוגמים באור המלך, היינו בזו"ן דאצילות. ורבינו מספר שהיא ברה"ק למבצר של מים, שיש שם עשר חומות של מים. כי אי' בספה"ק שהמים הם בסוד אור א"ס של השי"ת. כל זמן שהאדם חוטא, הרי שורש כל עוון הוא גם אורו של השי"ת, כמ"ש חז"ל על הפסוק 'זה שמי לעולם וזה זכרי לדור ודור'. ואי' בזה"ק 'שמי עם י"ה בנ' שם"ה, זכרי עם ו"ה בנ' רמ"ח', כי האור של לא תעשה יותר גבוה ממצות עשה. וכשאדם חוטא הוא גם ממשיך אורו של השי"ת, אלא שממשיך האור ע"י פגם והסתר פנים רח"ל, אבל למעשה הכל זה מימי אא"ם. וזה שרבינו ז"ל מוסיף לספר שאי אפשר להכנס לזה המבצר, כי בודאי אסור לחטוא ח"ו.

ומחמת העוונות פגעו בה י' מיני החיצים, ע"י המלך האכזר הוא חס"מ, וזה מפיל את הבת מלכה שתיפול חלשות. והצדיק האמת שהוא בחי' משיח בן יוסף הוא אומר 'ואני רופא אותה', הוא בחי' מרדכי הצדיק, הוא יש לו תיקון הידים. בעשרה מיני צדקה לתקן הידים.

כמ"ש בתפארת שלמה שאורו של משיח בן יוסף הוא העוסק בתורה לשמה בשלימות, והלומד תורה לשמה הוא המדרגה הגדולה ביותר של צדקה, כי הוא משפיע לשכינה הק'. וזהו הכח שיש לו להציל את הבת מלכה מי' מיני חיצים. ע"י י' מיני דפיקין וי' מיני נגינה. וזהו סוד

שהלבנה לפעמים היא גדולה ולפעמים היא קטנה. לכן גם מה שבאים לתלמידי הצדיק לקבל מהם אור הצדיק, צריך לדעת שהוא כלבנה, לפעמים גדול לפעמים קטן. וצריך התלמיד זכות גדול להמשיך אורו של הרב.

ובראש השנה הוא זמן שהלבנה מתכסית, כי בר"ה יכולים להמשיך האור שמקבלים מתלמידי הצדיק, לא רק מהצדיק בעצמו, שלזה צריך רחמים גדולים ללמוד ולעסוק בספריהם ולהתחנן ולבקש מהשי"ת לזכות להתקשר אליו. וכן לזכות להתקשר לתלמידיו שזה נמשך ע"י התקיעות של ראש השנה. שלכן באים בר"ה להצדיק האמת להתפלל שישאר אורו דרך התלמידים, שיהיה להם כח להמשיך אורו בשלימות כל הימים, ועי"ז יתגלה משיח צדקנו בב"א.

הכללי. וכ"ש אם יזכה לבא על קברו הק' ויאמר שם אלו הפרקים, יניח עצמו לאורך ולרוחב להוציאו משאול תחתיות.

וגם ע"י ההתקשרות לתלמידי הצדיק יוכל להתקשר לצדיק עצמו, ולכן צריך תמיד לחפש בזה הדור תלמיד אמיתי, שע"ז יכול להתקרב על ידו להצדיק האמת תמיד. שהוא בבחי' 'חליפות למו' של הצדיק.

ומזהרנ"ת בלקו"ה אומר ע"פ הנאמר בתורה ו' שיש בחי' א', יו"ד העליון הוא הצדיק, יו"ד התחתון הוא התלמיד של הצדיק. משה הוא בסוד חמה, שהיא תמיד בשלימות. אלא שאורה גדול מאד וקשה לקבל אורה. והלבנה בנקל לקבל מאורה, שאורה קטן בלילה. אלא

